

TEATRUL NAȚIONAL „VASILE ALECSANDRI“ DIN IAȘI

„ANNA KARENINA“, DRAMATIZARE DE N. D. VOLKOV, DUPĂ ROMANUL LUI LEV TOLSTOI

Data premierei: 28 decembrie 1960. Regia: Nic. Moldovanu. Decoruri: Mircea Marosin. Costume: Doris Jurgea. Distribuția: Carmen Barbu (Anna Karenina); George Popovici (Karenin); Ion Schimbischi (Vronski); Margareta Pogonat (Soția ambasadorului); Saul Taișler (Diplomatul); Lidia Persofski (Doamna de onoare); Adina Popa (Betsy); Aurora Ardeleanu (O prietenă a Annei); Dorin Varga (Fușkievici); Const. Dinulescu (Un invitat); Simona Niculescu (O doamnă); Al. Blehan (Kord); Petrică Manea (Grăjdarul); Vladimir Jurăscu (Aleksandr Vronski); Ion Buraga (Generalul); Const. Sava (Generalul cel înalt); Const. Protopopescu (Colonelul); Ion Lascăr (Stiva); Virgiliu Costin (Un ofițer); Miliuță Gheorghiu (Avocatul); Virginia Carabin Raiciu (Dolly); Aglaia Vasiliu (Moașa); Nicolae Veniaș (Bărbatul cărunt); Remus Ionașcu (Prințul); Boris Olinescu (Șambelanul); Emilian Popescu (Un curtean); Vasile Kacinschi (Alteța Sa); Florica Damian (Contesa Lidia Ivanovna); Eugenia Nedelcu (Vasia); Anny Braeschi (Contesa Vronskaia); Mărioara Davidoglu (Kartasova); Nicolae Șubă (Kapitonici); Mihai Cazac (Portarul cel tânăr); Mihai Grosariu (Kornei); Ileana Tarnavski (Dădaca); Rodica Popescu (Serioja); Nicolae Modval (Lacheul); Georgeta Fieraru (Aniușka).

Teatrul Național din Iași a înscris în repertoriul său o dramatizare după romanul „Anna Karenina“, cu intenția de a valorifica într-o lumină nouă, opusă vechilor interpretări, conținutul de idei al binecunoscutei opere.

Simplificându-i sensurile, reducînd-o la proporțiile meschine ale unei drame pasionale, fără implicații sociale, vechile dramatizări denaturau conținutul romanului. Dimpotrivă, dramatizarea lui N. D. Volkov — în cursătoarea traducere românească datorită lui Al. Philippide și Tatiane Berindei — explică drama eroinei tolstoiene în lumina intențiilor romanului, dînd întîmplărilor motivarea lor socială, raportînd destinul Annei Karenina la cauzele adînci, istorico-sociale.

Opțiunea pentru această dramatizare, ca și transpunerea ei într-un spectacol preocupat de valorificarea unor accente contemporane puneau în fața colectivului ieșean sarcina dificilă a abordării unor soluții de maximă eficiență artistică. Fără îndoială, un merit deosebit în spectacol revine scenografului Mircea Marosin, care a găsit rezolvări ingenioase în crearea unui cadru corespunzător optimeii desfășurării a acțiunii.

Folosind o gamă cromatică limitată la negru și alb, care anunță tragismul întîmplărilor, o draperie sobră, un fundal pe care se proiectează imagini menite să fixeze locul acțiunii, elemente puține și bine alese care mobilează scena, în sfîrșit, o admirabilă perdea pe care sînt aplicate chipuri din lumea eroilor lui Tolstoi, Mircea Marosin a realizat un decor stilizat, funcțional, care slujește succesiunii rapide a scurtelor și numeroaselor tablouri.

Fericita realizare a scenografiei spectacolului putea să înaripeze regia, să o stimuleze, îndemnînd-o, la rîndul ei, la rezolvări curajoase — care să exploateze soluțiile oferite — și, în primul rînd, la interpretarea foarte contemporană a sensurilor profunde ale evoluției Annei Karenina. Era de așteptat ca regizorul N. Moldovanu să stăruie asupra acelor momente care motivează înstrăinarea Annei de Karenin și de lumea lui aristocratică, subliniind insistent opoziția de neîmpăcat dintre această lume a aparențelor și minciunii pe de o parte, și integritatea morală a eroinei, pe de altă parte. Explicația dramei Kareninei trebuia căutată nu pur și simplu în firea ei, ci în ra-

portul dintre firea ei și împerecherile concret-sociale care nasc reacția firească a îndepărtării Annei de lumea căreia, pînă la un punct, îi aparținuse. Iubirea ei pentru Vronski ar fi căpătat sensul mai amplu, mai profund, al împlinirii unei vitale cerințe de frumos, de pur, de moral. Din păcate, regizorul a tratat prea cu ușurință rezolvarea acestei probleme hotărîtoare pentru reușita spectacolului.

Tabloul din saloanele Tverskaei, de pildă, care oferea o primă și grăitoare confruntare a Kareninei cu universul meschin și frivol atît de străin ei, sau tablourile de la operă și de pe hipodrom, în care societatea nobilimii ruse este prezentată în toată falsitatea, convenționalismul și brutalitatea ei cinică, n-au căpătat în spectacol semnificația cuvenită, ci au constituit prilejul unor gratuite strădani de a mișca abil grupuri de personaje. Prizonier al unei dorințe nejustificate de a îmbogăți copios spectacolul, N. Moldovanu s-a străduit obositor de mult să pună în practică tot ce experiența lui îi oferea, și a omis să mai urmărească evoluția tragică a Kareninei, deci afirmarea limpede a mesajului ideologic al dramei tolstoiene.

E adevărat că la aceasta a contribuit în bună măsură și protagonista, care, prea atentă la reacțiile temperamentale ale Kareninei, a mutat accentul de pe motivarea faptelor și atitudinii eroinei sale, în spre o monotonă zbatere lăuntrică, fără început și fără sfîrșit... Anna Karenina, în interpretarea actriței Carmen Barbu, este doar o sârmană femeie care nu-și poate realiza visul de dragoste, și nu eroina care înfruntă falsele rînduiri morale ale societății timpului său, așa cum a vrut-o Lev Tolstoi.

În contrast cu interpretarea dată Annei, artistul emerit George Popovici a conceput și realizat un Karenin rece și stăpînit, neînțelegător

față de drama Annei, dar foarte atent la glasul „opiniei publice“, preocupat să mențină aparențele unei perfecte moralități și armonii conjugale. Stăpîn pe mijloacele sale, el a dezvăluit treptat fizionomia morală a lui Karenin, înfățișîndu-l cinic pînă la cruzime, pedant și sec.

Ion Schimbischi a fost vizibil stînjent de rol și a creat un Vronski greoi, stîngaci și lipsit de căldură.

Ion Lascăr a dat relief și culoare umilitului Stiva Oblonski, completînd personajul vitregit de dramaturg, cu date desprinse din roman. Miluță Gheorghiu a creat un avocat vicelan și slugarnic. Mărioara Davidoglu în Kartasova a fost plină de pitoresc. Contribuții prețioase în roluri episodice au adus Anny Braeschi (contesa Vronskaia), Nicolae Șubă (Kapitonici). Trebuie subliniată prezența tinerilor în acest spectacol, lor aparținîndu-le un mult rîvnit aer de prospețime și vigoare. Menționăm pe Adina Popa, dezinvoltă în Betsy Tverskaia, pe Margareta Pogonat, distinsă în Sofia ambasadorului, pe Ileana Tarnavski, care a realizat o frumoasă compoziție în scurta apariție a Dădacei, în sfîrșit, pe Rodica Popescu în travesti, întruchipînd cu farmec și gingășie pe Serioja.

Spectacolul Naționalului ieșean avea și obligația, și condițiile, să fie un spectacol foarte bun. N-a fost. Inegal și contradictoriu, cu unele merite pentru a nu dezamăgi total, dar și cu destule lipsuri pentru a nu satisface, spectacolul are neapărată nevoie de o primenire curajoasă a distribuției, de o mai atentă preocupare pentru valorificarea de pe poziții contemporane a semnificațiilor ideologice ale operei tolstoiene. Numai așa își va justifica menținerea în repertoriul unui teatru căruia tradiția și prestigiul îi impun exigențe deosebite.

Virgil Munteanu

TEATRUL MUNICIPAL

„REGELE ȘI CÎINELE” DE SPIROS MELLAS

Data premierei: 16 februarie 1961. Regia: Dinu Negreanu. Decoruri și costume: Elena Forțu.

Distribuția: George Măruțză (Diogene); V. Ronea (Xeniadis); Dumitru Furdui (Likias); George Carabin (Alexandru); Jean Feder (Aristipos); Benedict Dabija (Elandros); Mihai